

ضرورت تقویت جایگاه شورای امنیت

امیر ساعدی داریان، عضوهای علمی دانشگاه

اگر چه شورای امنیت سازمان ملل، تشکیلاتی مستقل قلمداد نمی‌شود، اما باید گفت که این شورا قدرتمندترین نهاد امنیتی در جهان معاصر است. این ادعا در ماده بیست و یکم منشور سازمان ملل نیز مورد تأکید قرار گرفته که وظیفه اصلی شورای امنیت را برقراری صلح و امنیت بین‌المللی می‌داند. این منشور طرفین یک مخاصمه را به فیصله صلح‌آمیز موضوع اختلاف دعوت می‌کند و ابزار تحریم اقتصادی و حتی برخورد نظامی را در اختیار شورای امنیت می‌گذارد تا با خاطیان در سطح بین‌المللی برخورد کند. شورای امنیت در طول دوران جنگ سرد به دلیل استفاده نابجای اعضای دائم از حق وتوی تصمیمات این شورا، در عمل کارایی خود را از دست داد، اما پس از پایان این دوره شاهد احیای جایگاه این نهاد در سطح بین‌المللی به ویژه به خاطر کاهش چشمگیر استفاده از حق وتو از سوی اعضای دائم بودیم. با این وجود عملکرد شورای امنیت طی سال‌های اخیر مورد انتقاد نیز قرار گرفته است. همراهی با آمریکا در نبرد علیه عراق، مهم‌ترین نمونه از زیر پا گذاشته شدن وظیفه اصلی این شورا یعنی حمایت از کشورهای ضعیف در مقابل ابرقدرت‌ها بوده است. صاحب‌نظران روابط بین‌الملل دلیلی اصلی ناکامی شورای امنیت در انجام وظایف محوله اسوا استفاده کشورها بخصوص اعضای دائم از تمامی ابزارها به نفع مصالح خود می‌دانند. به عنوان مثال در قضیه کشتار مسلمانان روهینگیایا که یک مورد آشکار از ژنوسیداست، چین و روسیه با در نظر گرفتن منافع ملی خود، مانع اجرایی شدن قطعنامه صادره شدند. در قضیه نارا می‌های اخیر سوریه نیز جبهه‌گیری چین و روسیه در برابر سه عضو غربی شورای امنیت، مانع از اتخاذ تصمیمات گذر تأوسط این شورا شد. یکجانبه‌گرایی آمریکا در عرصه روابط بین‌الملل، دلیل دیگر تضعیف موقعیت شورای امنیت است. آمریکائین ۲۸ درصد از بودجه عملیات‌های حفظ صلح سازمان ملل است، اما این کشور در سال ۲۰۱۸، به میزان ۲۸۵ میلیون دلار کمک‌های خود به این سازمان را قطع کرد. هر چند به دلیل حضور کشورهای عضو دائم شورا، شورای امنیت هیچ‌گاه نمی‌تواند نقشی بی‌طرف در مخاصمات بین‌المللی داشته باشد، فقدان چنین نهادی نیز به تدریج موجب در جهان دامن خواهد زد. بدون امنیت، توسعه محال خواهد بود. بنابراین تنها راه پیش‌رو، حفظ جایگاه شورا و تقویت نقش آن در معادلات بین‌المللی بوده و به این منظور پیاده‌سازی اصلاحات در ساختار این نهاد با مطالبه‌فرآیند جهانی، امری الزامی است. دستگاه دیپلماسی ایران می‌تواند با توجه به تحولات اخیر در روابط خود با ابرقدرت‌های جهانی بخصوص در مساله هسته‌ای، پرچم‌داران مطالبه جهانی بوده و نقش رهبری سایر کشورهای هم‌نظر را ایفای کند.

جهان‌نما

تعداد کشته‌های سیل در هند به ۱۴۷ نفر رسید

مقام‌های محلی هندی می‌گویند تعداد کشته‌های بارندگی شدید و سیل در سه ایالت کارناتا، کرالا و ماهاراشترا واقع در غرب هند به دستکم ۱۴۷ نفر افزایش یافته است. به‌نوشته‌ی خبرگزاری رویترز، بارندگی شدید، طغیان رودخانه‌ها و رانش زمین صدها هزار نفر را مجبور کرده محل زندگی خود را ترک کرده‌در مراکز اسکان اضطراری مستقر شوند. عملیات امداد برای یافتن بازماندگان احتمالی در مناطق سیل‌زده همچنان در جریان است. به‌گفته مقام‌های هندی، از آنجا که هنوز به علت رانش زمین شماری از خانه‌ها زیر آب و گل قرار دارد، احتمال افزایش تعداد کشته‌ها وجود دارد. بارندگی‌های موسمی سالانه خسارات شدید جانی و مالی به مناطق مختلف هند و دیگر کشورهای جنوب آسیا وارد می‌کند. سال گذشته نیز شدیدترین بارندگی یک قرن گذشته هند، تنها در ایالت کرالا بیش از ۲۰۰ کشته بر جای گذاشت و زندگی بیش از ۵ میلیون نفر را تحت تأثیر قرار داد. با این وجود، همین بارش‌ها منبع اصلی تأمین آب برای کشاورزی هند به‌شمار می‌آید. بنابر اعلام اداره هواشناسی هند، احتمال وقوع طوفان و تشدید بارندگی در روزهای آینده وجود دارد و همین امر می‌تواند عملیات امداد را بیش از پیش دشوار کند.

همزمان با عید قربان و تلاقی آن با روز مقدس یهودیان روی داد

تنش و درگیری شدید در مسجدالاقصی

سید محمد میرزا محمدزاده

پلیس رژیم صهیونیستی در بخش شرقی قدس اشغالی با شلیک گاز اشک‌آور و گلوله‌های پلاستیکی، اقدام به آزار نمازگزاران فلسطینی کرد که در مسجدالاقصی برای برگزاری مراسم عید فطر گرد آمده بودند؛ مسجدالاقصی یکی از کانون‌های تنش بین رژیم صهیونیستی و فلسطین به شمار می‌رود.

خبرگزاری الجزیره با اشاره به برگزاری مراسم روز اول عید قربان از سوی مسلمانان فلسطینی در مسجدالاقصی، از تجاوز سربازان رژیم اشغالگر قدس خبر داد و نوشت: هزاران فلسطینی روز یکشنبه در این مسجد گردهم آمده بودند تا مناسبات اولین روز جشن مسلمانان برای عید قربان را برگزار کنند.

این عید با روز مقدس یهودیان موسوم به تیشا بناو همزمان شد؛ عیدی که همواره منجر به افزایش بازدید یهودیان از این مکان می‌شود.

پس از انتشار گزارش‌هایی

مبنی بر اینکه احتمالاً پلیس رژیم صهیونیستی اجازه ورود یهودیان به مسجدالاقصی را در روز عید صادر می‌کند، تعداد زیادی از فلسطینیان در ورودی این مکان مقدس گرد آمدند.

آن‌ها در مواجهه با پلیس در مکان محصور بیرون از این مسجد که سومین مکان مقدس اسلام به‌شمار می‌رود، شعار دادند: با روح و خونمان، تو را آزاد می‌کنیم اقصی. صلیب سرخ گزارش داد که ۶۱ فلسطینی در درگیری با پلیس مصدوم شدند که ۱۵ نفرشان به بیمارستان انتقال یافتند.

در توافقی قدیمی بین رژیم صهیونیستی و مقامات مسلمان، یهودی‌ها از حضور در این مکان مقدس منع شده‌اند.

در سال‌های اخیر برخی ملی‌گرایان مذهبی رژیم صهیونیستی برای بازدید از این مکان مقدس فشار می‌آوردند تا توافق یاد شده را به چالش بکشند؛ در همین حال فلسطینیان این اقدامات را به عنوان تحریک تلقی می‌کنند و از اینکه رژیم صهیونیستی این اقدامات را به هدف اشغال مسجدالاقصی انجام دهد، واهمه دارند.

گزارش

ائتلاف تحت رهبری سعودی در یمن هم‌پیمانان خود را هدف قرار داد

شکاف در جبهه عربستان – امارات و جنگ خونین در عدن

ائتلاف تحت رهبری عربستان در یمن روز یکشنبه با حملات هوایی، هم‌پیمانان خود را هدف قرار داد و این اتفاق یک روز پس از آن به وقوع پیوست که جدایی طلبان جنوب طرفدار امارات، کنترل بندر راهبردی عدن را به دست گرفتند. چنین وضعیتی ائتلاف سعودی را با تهدید مضاعف دودستگی و شکاف مواجه ساخته و جبهه جدیدی را در این مناقشه پنج ساله باز می‌کند.

به گزارش ایسنا، روزنامه واشنگتن پست با این مقدمه، در گزارشی آورده است، حتی پیش از آن که آسیب ناشی از این حملات هوایی عربستان به طور دقیق ارزیابی شود، سازمان ملل متحد در همان روز یکشنبه اعلام کرد که طی درگیری‌های چهار روز گذشته در عدن، دست کم ۴۰ تن کشته و ۲۶۰ تن دیگر زخمی شده‌اند. این درگیری‌ها در آستانه عید سعید قربان شکل گرفت. ده‌ها هزار تن از غیرنظامیان در این شهر ساحل دریای سرخ که در شبه جزیره عرب واقع شده، از خانه‌هایشان گریخته‌اند و بسیاری دیگر در شرایطی قرار دارند که تأمین نیازهای اساسی و اولیه آنها، غیرممکن شده است.

لیز گراند، یکی از مقام‌های ارشد بخش امور انسان‌دوستانه سازمان ملل متحد در بیانیه‌ای اعلام کرد: مایه تأسف است که در

جریان عید قربان خانواده‌ها به جای این که عید را در کنار یکدیگر در صلح جشن بگیرند، کشته شدن عزیزان خود را به عزاداری تبدیل کرده‌اند. وی ادامه داد: در حال حاضر نگرانی اصلی ما در زمینه اعزام تیم‌های پزشکی به منظور یاری رساندن به زخمی‌هاست. ما همچنین نگران گزارش‌هایی هستیم که براساس آن، غیرنظامیان در خانه‌هایشان گیر افتاده‌اند و به آب و غذا دسترسی ندارند.

یمن به عنوان فقیرترین کشور خاورمیانه قبل از این رویداد نیز دچار پدیده‌ای بوده که سازمان ملل متحد آن را بدترین بحران انسانی دنیا توصیف کرده است. تصرف عدن نشان دهنده اختلافات میان ائتلاف تحت رهبری عربستان و امارات است که از مارس ۲۰۱۵ وارد این مناقشه شد. آنها در کنار یکدیگر به نبرد با حوثی‌ها که با ایران هم‌پیمان هستند، می‌پردازند تا دولت مستعفی این کشور را احیا کرده و جلو افزایش نفوذ منطقه‌ای تهران را بگیرند.

الیزابت کندال، پژوهشگر حوزه یمن در دانشگاه آکسفورد معتقد است، این وضعیت، ائتلاف سعودی را از طریق قرار دادن آن در معرض شکاف‌های غیرقابل انکار تضعیف می‌کند. او می‌افزاید: به صورت روزافزون این مسأله مشخص تر می‌شود که امارات و عربستان اهداف نهایی مشترکی در یمن ندارند؛ هر چند آنها این

علی ابونیمه، بنیان‌گذار انتفاضه الکترونیک، به‌الجزیره گفت که صهیونیست‌ها می‌توانستند با جلوگیری از ورود تندروهای مذهبی مرتبط با جنبش معروف به معبد به مسجدالاقصی در روزی که فلسطینیان عید قربان را جشن می‌گرفتند، از وقوع این تنش‌ها خودداری کنند.

ابونیمه افزود که در روزهای مقدس یهودیان، رژیم صهیونیستی با تحمیل تعطیلی اجباری بر کرانه باختری و نوار غزه، از عبور و مرور میلیون‌ها فلسطینی و نیز ورود آن‌ها به بیت‌المقدس و یا بازدید از مکان مقدس متعلق به خودشان جلوگیری می‌کند تا به اصطلاح از یهودیان در جریان مناسبات مذهبی روزهای مقدسشان، محافظت کنند.

وی ادامه داد: اماد در روز عید قربان، رژیم صهیونیستی عکس این کار را انجام داده و به تندروهای مذهبی یهودی اجازه می‌دهد که با هدف تحریک مسلمانان به الاقصی بیایند و من فکر می‌کنم این موضوع کاملاً مشخص است، چرا که این‌ها عبادت‌کنندگان پرهیزگار یهودی نیستند که قصدشان صرفاً آمدن به مکان مقدس و برگزاری مراسم مذهبی باشد.

ابونیمه تشریح کرد: این‌ها تحریک‌کنندگانی سازمان یافته از جنبش معبد هستند؛ جنبشی که از سوی دولت صهیونیستی تشکیل شده است و هدف آن‌ها که به صراحت بیان شده، تخریب مسجدالاقصی و جایگزین کردن آن با یک معبد یهودی است.

اقدامات خشونت‌آمیز

اردن، متولی این مکان مقدس و یکی از دو کشور عربی که با رژیم صهیونیستی به توافق صلح دست یافته است، تجاوزهای مداوم رژیم صهیونیستی را در این مکان محکوم کرد.

حنان اشراوی، یکی از مقامان ارشد سازمان آزادی‌بخش فلسطین نیز تحریک تنش‌های سیاسی و مذهبی از سوی رژیم صهیونیستی را محکوم کرد.

یک جنبش سیاسی بزرگ از سوی راست‌های افراطی رژیم صهیونیستی شکل گرفته است تا زمینه دست‌رسی بیشتر و عبادت در مسجدالاقصی را برای آینده ایجاد کند؛ این کل پشت پرده تنش‌های این روزهاست

او در بیانیه‌ای اظهار کرد: حمله به مکان مقدس مسجدالاقصی از سوی نیروهای اشغالگر رژیم صهیونیستی در صبح عید، یک اقدام گستاخانه و خصومت‌آمیز است.

این مکان مقدس در بخش شرقی بیت‌المقدس اشغال شده از سوی رژیم صهیونیستی واقع شده است. رژیم اشغال‌گر در سال ۱۹۶۷ در جنگ خاورمیانه اقدام به اشغال این شهر کرد؛ موضوعی که از سوی جامعه بین‌الملل به رسمیت شناخته نمی‌شود.

در اوایل دهه ۱۹۸۰ میلادی، رژیم صهیونیستی در اقدامی غیر قانونی هر دو بخش قدس شرقی و غربی را به صورت واحد جز خاک خود حساب می‌کند، اما شورای امنیت سازمان ملل متحد این تصمیم رژیم اشغال‌گر را غیرقانونی اعلام کرد و با صدور قطع‌نامه ۴۷۸ شورای امنیت، این اقدام محکوم شد و رژیم صهیونیستی خواست که فوراً قدس شرقی را به فلسطینیان بازگرداند.

رژیم اشغال‌گر تاکنون از تبعیت از این قطع‌نامه امتناع کرده است.

این رژیم همواره تلاش داشته است کل بیت‌المقدس را به عنوان پایتخت سیاسی رژیم به‌جهانیان معرفی کند؛ اقدامی که تاکنون اقبال عمومی نداشته است. اما دولت آمریکا به رهبری ترامپ این موضوع را در نهایت به رسمیت شناخت و سفارت خود در سرزمین اشغالی را از تل‌آویو به بیت‌المقدس انتقال داد؛ اقدامی که از سوی برخی کشورهای تابع آمریکا دنبال شد.

المالکی، سخنگوی ائتلاف تحت رهبری سعودی‌ها خواهان برقراری آتش‌بس از روز یکشنبه شده و خواسته بود که تمامی جناح‌ها از مواضعی که تسخیر کرده‌اند، عقب بکشند. خالد بن سلمان، معاون وزیر دفاع و برادر محمد بن سلمان در صفحه‌ای توئیتر خود نوشت که خشونت‌ها در عدن شرایطی ایجاد خواهد کرد که ممکن است توسط گروه‌های تروریستی نظیر القاعده یا داعش مورد استفاده قرار گیرد که این امر هرگز برای پادشاهی عربستان سعودی قابل قبول نیست. به اعتقاد کندال، به نظر می‌رسد القاعده و داعش از مزایای ناشی از خلأ امنیتی در جنوب یمن بهره می‌گیرند. در هفته نخست ماه اوت القاعده ۷ عملیات برای هدف قرار دادن نیروهای تحت حمایت امارات انجام داد که حملاتی مهم محسوب می‌شود. داعش نیز دو حمله در عدن ترتیب داد و بدین ترتیب در بیش از یک سال گذشته نخستین حملات این گروه در این شهر شکل گرفت.

این حمله را بر عهده گرفتند، اما جدایی طلبان، جریان اصلاح‌را به ایفای نقش در این حمله متهم می‌کنند. خشونت‌های اخیر تهدیدی برای عربستان و آرزوهای سعودی‌ها برای بازگرداندن دولت مستعفی یمن محسوب می‌شود. عدن به مدت چندین سال به عنوان مقر دولت مستعفی تصور می‌شده و صنعا پایتخت یمن تحت کنترل حوثی‌ها بوده است.

بیانیه‌ها و اظهار نظرهای مقامات سعودی حاکی از آن است که خشونت‌های اخیر، برای کمپینی که آنها علیه حوثی‌ها دنبال می‌کنند، نگران‌کننده است. وزارت امور خارجه عربستان اعلام کرد که از دولت مستعفی یمن و تمامی جناح‌هایی که در مناقشه عدن دخیل هستند، دعوت کرده که نشست فوری در عربستان داشته باشند و در آن، درباره اختلاف نظر‌ها به بحث و گفت‌وگو بپردازند. دستگاه دیپلماسی عربستان خواهان آن شده که در این نشست، مذاکره و گفت‌وگو در اولویت قرار گیرد. ترکی